

Länsstyrelsen
Värmland

Yttrande
Datum
2025-06-12

Diarienummer
1149-2025

1(14)

Regeringen
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98)

Er beteckning: KN2025/00288

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Värmlands län anser att utredningen på ett tydligt sätt pekar på ett antal utmaningar i det svenska miljöprövnings-systemet där det finns betydande behov av förändringar. Länsstyrelserna deltar i samtliga miljöprövningar som genomförs och har länge noterat utmaningarna med dagens system och påtalat behovet av förändringar. Det krävs ett mer förutsägbart och över landet likvärdigt miljöprövningssystem som förmår att bättre balansera samhällsintressen och hänsyn till regional utveckling. I ett sådant system är det angeläget att dagens krav på tidiga samråd kvarstår för tillståndspliktiga verksamheter. Inom detta område har det skett ett omfattande länsstyrelsegemensamt utvecklingsprojekt där vi tillsammans med företag har tagit fram ett nytt arbetssätt för samråd inför miljöprövning.

I enlighet med regeringens inriktning driver Länsstyrelsen Värmland dessutom ett framgångsrikt arbete med att förbättra tillståndsprövningen genom att utveckla tidiga dialogbaserade samrådsprocesser. Syftet är att göra samråden mer effektiva och förutsebara samt att korta handläggningstiderna. Genom länsstyrelsens regionala förankring och kännedom om lokala förhållanden ger tidig dialog med verksamhetsutövarna goda förutsättningar för konstruktiva och effektiva samråd. Mot bakgrund av det arbete och den utveckling som länsstyrelserna driver är vi övertygade om att länsstyrelserna är nyckelaktörer i lösningen på de utmaningar som finns i prövnings-systemet idag.

Sammanfattande synpunkter på utredningens förslag:

- Vi tillstyrker förslaget att koncentrera tillståndsprövningen till sex miljöprövningsdelegationer inom länsstyrelserna. Vi

vill dock understryka vikten av att samtliga 21 länsstyrelser även fortsättningsvis ska ha en central roll i tillståndsprövningen, bland annat genom att dagens krav på tidiga samråd kvarstår och inte ersätts med avgränsningsyttrande som utredningen föreslår. Länsstyrelserna bör alltså fortsatt vara den naturliga ingången i tidig dialog för att vägleda verksamhetsutövaren i samrådsprocessen. Det gynnar alla parter att tidigt lyfta upp och lösa ut intressekonflikter samt göra regionala avväganden med den länsstyrelse som verkar inom det aktuella länet. Länsstyrelsen Värmland befarar att en miljöprövningsdelegation med bas i ett annat län saknar den regionala förankring som krävs för att vara en självklar och konstruktiv part i tidiga dialoger.

- Vi avstyrker förslaget att bilda en ny nationell miljöprövningsmyndighet. Förslaget till ny prövningsprocess är så omfattande att det i kombination med att bygga upp en helt ny myndighet dels kommer leda till längre handläggningstider under flera år, dels medföra betydligt större kostnader jämfört med att utveckla det befintliga systemet. En ny myndighet riskerar också att få ett ensidigt uppdrag vilket gör att förutsättningarna att nå balans mellan olika samhällsintressen riskerar att gå förlorade, det gäller inte minst det regionala tillväxtperspektivet.
- Vi tillstyrker förslaget att ta bort förstainstansprövningen från domstolarna och att renodla deras roll till att bli en överprövningsinstans.
- Att införa en ny tillståndsprövningsprocess kommer, oavsett organisering, att kräva stora resurser under en inledande fas. Tillräcklig finansiering av den nya prövningsorganisationen behöver därför säkerställas. Vi noterar särskilt att statens kostnader kommer att öka betydligt vid införandet av en ny miljöprövningsmyndighet lokaliserad på flera orter. Oavsett vilket förslag regeringen väljer att gå vidare med anser vi att det är viktigt att samtliga länsstyrelser, oavsett om man får hantera prövningarna eller inte, resursförstärks för att ge möjlighet att bidra på ett effektivt sätt till avvägningar av olika intressen och det regionala perspektivet.
- Vi ser behov av ytterligare kunskap om effekterna av utredningens förslag och föreslår därför ett antal områden där kompletterande utredningsbehov kvarstår.

14.6 Prövningsprocessens organisation

Länsstyrelsen ser att det behövs flera förändringar av dagens system för att uppnå ett effektivt och transparent provningssystem där sökanden och dennes behov är i fokus.

Ett enhetligt och effektivt provningssystem

Vi anser att det enklaste och mest kostnadseffektiva sättet att nå de resultat som utredningens förslag syftar till, och därmed förbättringar för sökanden, är att effektivisera den befintliga statliga organisationsstrukturen. Att koncentrera tillståndsprövningarna till sex miljöprövningsdelegationer kommer att innebära helt nya förutsättningar för delegationerna. En sådan reform bör dock kunna genomföras relativt smidigt om rätt förutsättningar för samarbete och samverkan skapas av länsstyrelserna gemensamt, i kombination med tydlig nationell styrning. Arbetet med att förbättra provningsprocessen har påbörjats av länsstyrelserna genom ett antal regeringsuppdrag men för att detta arbete ska vara framgångsrikt är det viktigt att samordningen regleras tydligt.

Länsstyrelserna besitter bred kompetens och har en stark regional närvaro som främjar snabb och korrekt ärendehandläggning. Vi tolkar utredningens förslag att de sex miljöprövningsdelegationerna som blir beslutande i provningssystemet även fortsättningsvis kommer att få kunskap om de regionala förutsättningarna via länsstyrelserna. Det innebär att länsstyrelsernas tidiga dialog och samråd med regionala aktörer behöver fortsätta att utvecklas och vara en viktig del i det nya provningssystemet. Länsstyrelserna har den regionala förankringen och bidrar med både kontakter och kunskap om regionala förutsättningar. Detta är grundläggande för att skapa ett effektivt dialogbaserat provningssystem och bidrar dessutom till legitimiteten för systemet. Länsstyrelserna kan skapa förutsägbarheten i systemet eftersom vi vet vilka konflikter och utmaningar som finns på den aktuella platsen.

Styrningen och utvecklingen av miljöprövningsdelegationerna behöver utvecklas jämfört med dagens system. Vi anser att det nya systemet bör byggas upp så att länsstyrelserna delar kompetens, stödjer varandra vid arbetstoppar samt aktivt arbetar med gemensam utveckling. Regeringen ger länsstyrelserna inriktningen för att åstadkomma strategisk ledning, verksamhetsutveckling och nationell likvärdighet inom miljöprovningen.

Redundans och helhetsperspektiv

Miljöprövningsprocessen kräver ett helhetsperspektiv och förmåga att hantera och balansera det samlade samhällsintressets behov. Prövningsmyndigheten behöver använda en mer gemensam och utvecklad metodik för att döma av målkonflikter mellan olika expertområden och samhällsintressen. Den instans som prövar miljötillstånd måste därför ha både djup kunskap om regional utveckling, full bredd i expertområden, samt metodik för och förmåga att döma av målkonflikter. Eftersom alla dessa delar ingår i länsstyrelsernas uppdrag har myndigheterna upparbetat sin förmåga att bland annat hantera just dessa områden.

Länsstyrelsernas storlek och bredd i verksamheten kan ge prövningen ett utvecklat helhetsperspektiv och redundans avseende expertkunskap samt möjlighet att prioritera verksamhet. Inom länsstyrelsen finns kompetens inom såväl miljöskydd, natur, vattenverksamhet och annan sakkunskap som vid behov kan gå in och stödja prövningen, liksom kunskap om regional utveckling.

Som länens högsta civila totalförsvarsmyndighet ska länsstyrelserna stärka landets beredskap och totalförsvaret samtidigt som vi säkrar en grön omställning. Här är en effektiv miljötillståndsprocess med ett tydligt helhetsperspektiv avgörande.

Länsstyrelsernas pågående utvecklingsarbete

Sverige är i en utvecklingsfas med en betydande nyindustrialisering med både nationella och internationella företag som utvecklas i landet. Länsstyrelsernas uppgift är att stötta den utvecklingen och att möta samhällets behov på en effektiv prövningsprocess.

Det sker redan idag ett utvecklingsarbete för att samordna, modernisera och automatisera länsstyrelsernas processer där miljöprövning är ett centralt område. Vi samarbetar med ett stort antal organisationer, däribland Svenskt Näringsliv och landets regionala handelskammare, för att stärka bemötande och service och har en nära dialog kring hur tillståndsprocesser kan effektiviseras. Ett konkret exempel är det länsstyrelsegemensamma utvecklingsprojektet kring samråd där vi tillsammans med berörda företag tagit fram ett nytt arbetssätt för samråd inför miljöprövning. Utvecklingsarbetet har resulterat i lagändringar som trädde i kraft i januari 2025 samt ett uppdrag om att börja implementera det nya arbetssättet (KN2025/00301). Därtill driver Länsstyrelsen Värmland ett egeninitierat utvecklingsarbete där nya former för tidig dialog med verk-

samhetsutövare prövas och förfinas. Allt i syfte att utveckla sin förmåga att vara en lösningsorienterad och konstruktiv kraft i en samrådsprocess som omgärdas av ett komplext regelverk och som kräver god regional förankring och kännedom om lokala förhållanden. Arbetet, som givit goda resultat såväl när det gäller utveckling och förbättring av interna processer som utåtriktat arbete, visar tydligt vikten av statlig representation genom lokal närvaro.

En ny central prövningsmyndighet bör inte inrättas

Utredningen förslår, som sitt förstahandsalternativ, att en ny central myndighet med sex regionala kontor bildas. Vi ser betydande nackdelar, ur flera perspektiv, med att inrätta en ny myndighet.

Att parallellt med utvecklingen av en moderniserad miljöprövningsprocess starta en ny myndighet bedömer vi kommer ta än mer resurser i anspråk och försena införandet av det nya miljöprövnings-systemet. Erfarenheter från tidigare myndighetsombildningar visar att effektiviteten går ner betydligt de första åren. Därtill finns en konkret risk att de goda resultat som uppnåtts genom länsstyrelsernas pågående utvecklings- och förändringsarbete går om intet.

Med en ny myndighet som har som enda uppgift att hantera tillståndsärenden enligt miljöbalken ser vi en uppenbar risk att balansen mellan perspektiven regional tillväxt och bevarande försvinner i beslutsfattandet.

Att utveckla en ny myndighet samtidigt som prövningsprocessen ändras i grunden kommer förutom en betydande omställningskostnad medföra avsevärda förseningar i ärendehandläggningen. Därmed finns en risk att tappa viktiga investeringar och förändringskapacitet för Sverige. Att bilda en ny myndighet tar tid och kraft samtidigt som trycket på miljöprövningen ökar, till följd av den gröna omställningens omfattande investeringar. Sedan flera år har samhället dessutom problem med kompetensbrist inom miljöområdet vilket ytterligare kommer förstärkas med en ny myndighet inom området.

Länsstyrelsernas kapacitet inom totalförsvarsområdet är beroende av den samlade kompetens som finns inom myndigheterna och därvidlag skulle bildandet av en ny myndighet skapa minskad kapacitet för länsstyrelserna inom totalförsvarets område.

Kostnader

Att justera miljöprovningssystemet inom befintlig myndighetsstruktur och ge länsstyrelserna en utökad roll innebär en betydligt lägre omställningskostnad och kortare startsträcka jämfört med att inrätta en ny myndighet. Att införa en ny tillståndprocess kommer, oavsett organisering, att kräva stora resurser under en inledande fas. Tillräcklig finansiering av den nya provningsorganisationen behöver säkerställas. Vi noterar särskilt att införande av en helt ny miljöprovning myndighet kommer att öka statens kostnader avsevärt.

Utredningen förslår vidare att provnings- och tillsynsverksamhet ska bli helt avgiftsfinansierad. Det kommer att medföra en stor höjning av de avgifter som företagen betalar. Den ökade tillsyn som länsstyrelserna oavsett avses utföra kommer kräva tillkommande resurser

14.18 Utredningsbehov

Utredningen är mycket omfattande med många konstruktiva förslag på utveckling av miljöprovningssystemet. Utredningen är så pass omfattande att den inte kunnat gå på djupet i flertalet frågor och det är utmanande att skapa sig en helhetsbild över förslagen och bedöma genomförbarhet och konsekvenser. Innan man går vidare med de slutliga förslagen behöver därför flera frågor utredas vidare:

- Förslaget att lägga provningen på sex miljöprovningsdelegationer inom länsstyrelserna behöver analyseras vidare i en genomförandeutredning. Inom ramen för en sådan utredning bör den föreslagna geografiska fördelningen av delegationerna ses över. Utredningens förslag att placera miljöprovningsdelegationer i Stockholm, Örebro och Falun ger en skev fördelning då det är orter som rent geografiskt ligger nära varandra. Utredningens placeringsförslag ser ut att bygga på tidigare prestationer, som exempelvis handläggningstider. Den geografiska placeringen bör dock snarare baseras på mängden tillståndspliktiga anläggningar som finns i regionen.
- Vi är i grunden positiva till att utgå från EU-lagstiftningens indelning men det behövs nationell anpassning för att få ett effektivt system. En nyckel för att få ett förutsägbart system är att verksamheterna provas på rätt nivå. Fördelningen av verksamheter i de olika provningsspåren behöver utredas

närmare och det behövs en fördjupad genomgång där man tar hänsyn till nuvarande kunskap om verksamheters miljöpåverkan för att skapa ett enkelt och transparent system.

- Finansieringen av en ny organisation för prövningsprocessen och förändrad tillsynsorganisation är en avgörande fråga för att få ett fungerande tillsyns- och prövningssystem. Innan förändringarna genomförs behövs en utredning som analyserar och föreslår hur systemet ska finansieras. Samtidigt bör det göras en översyn av det befintliga systemet med tillsynsavgifter i syfte att frångå nuvarande finansiering via förvaltningsanslaget. De tillsynsavgifter som företag betalar bör i stället tillfalla länsstyrelsen direkt. Länsstyrelsen anser att det blir mer ändamålsenligt om länsstyrelserna får disponera intäkterna för miljöbalkstillsynen. Det skapar också en större flexibilitet i organisationen då den enklare kan anpassas utifrån att antalet tillsynsobjekt ökar eller minskar.
- Utredningens förslag innebär stora förändringar för tillsynen och tillsynsvägledningen. Det rör både tillsynens uppdrag och fördelningen av tillsynsansvar mellan länsstyrelser och kommuner samt vem som har rollen som tillsynsvägledande myndighet. Utredningen har inte fördjupat sig i detta och det saknas konkreta förslag på flera områden. Detta måste klarläggas innan utredningens förslag genomförs.

Processen-samråd och tidsfrister

Samråd

Länsstyrelsen anser att myndighetssamråd fortsatt bör vara obligatoriska i tidigt skede på samma sätt som i dagsläget. Myndighets-samråd bör även vara obligatoriska för granskningspliktiga verksamheter. Samråd med de som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden ska ske i ett tidigt skede av processen (innan ansökan lämnas in) i tillståndsspåret. Prövningsmyndigheten bör även kunna ställa krav på att tidigt samråd med allmänheten ska hållas vid behov. Samråd i tidigt skede kan bidra till att ge mer acceptans hos allmänheten och ge verksamhetsutövaren synpunkter som styr dem i rätt riktning i processen. Vi vill särskilt poängtera vikten av att samtliga 21 länsstyrelser fortsatt ska vara centrala aktörer i de samrådsprocesser som rör verksamheter inom respektive län. Vikten av att verksamhetsutövaren har möjlighet till tidig

dialog med den statliga aktör som besitter bäst regional förankring och lokalkännedom kan inte nog understrykas.

Länsstyrelsen befarar att ett offentligt samråd sent i processen, som i det tillståndsspår som föreslås, riskerar att leda till fler kompletteringar och att processen både fördröjs och riskerar att bli mer kostsam för sökanden.

Länsstyrelsen anser att prövningsmyndigheten i samband med det fysiska myndighetsmötet eller avgränsningsyttrandet ska göra en bedömning ifall ärendet är av sådan art att ett samråd med allmänheten eller särskilt berörda ska genomföras innan nästa steg. Exempel när detta bör övervägas är för verksamheter som tar stora tidigare opåverkade markområden i anspråk och där lokal kännedom ofta kan bidra med information om arter som inte noteras i en vanlig artinventering. Krav på en riktad artinventering kan då ställas i ett tidigt skede så att processen inte fördröjs eller fördyras.

Även erfarenheter från kulturmiljöområdet visar att breda och tidiga kontakter där påverkan på kulturlandskap, kulturmiljövårdens riksintressen och skyddade kulturmiljöer, tydliggörs i ett tidigt skede är avgörande för effektiva och bra processer. Flertalet av de exploateringsprocesser som utredningens förslag avser att effektivisera kräver fysiska ingrepp i marken. Detta leder ofta till att krav på arkeologiska insatser av olika slag kan ställas enligt kulturmiljölagen (1988:950). Länsstyrelsen har genom regional kunskap förmåga att i tidigt skede och samordnat med miljöbalksprocessen, göra bedömningar om hur påverkan på fornlämningar kan undvikas eller minskas.

Vi vill särskilt framhålla att länsstyrelserna har gjort omfattande förbättringsarbete med samråden, bland annat utifrån uppdrag i regleringsbrev (exempelvis 3.A.2, 3.D.4 och 3.D.5 i 2025 års regleringsbrev) Utredningens förslag synes gå i motsatt riktning mot de nya arbetssätt som länsstyrelserna har etablerat inom ramen för dessa uppdrag. Signalerna från nätägarna inom Kortare ledtider (uppdrag i regleringsbrev 3.A.2) har varit att en tidigare dialog är viktigt för att kraven på miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska komma fram tidigt, särskilt utifrån den regionala kännedom som de 21 länsstyrelserna har. Om synpunkter på MKB kommer i ett senare skede är det risk för förseningar av processen på grund av att utredningar tar tid och kan behöva göras vid speciell tid på året eller under flera år för att uppfylla kraven. Detta arbete har ännu inte fullt ut utvärderats men det finns indikationer på att ledtiderna för

elledningar har kortats. Länsstyrelsens uppfattning är att de omfattande åtgärder som vidtagits och som pågår för att förbättra nuvarande avgränsningssamråd för nätkoncessioner, miljöfarlig verksamhet och vatten behöver utvärderas och de positiva delarna av tidiga dialoger bör implementeras i lagstiftningen.

Tidsfrister

Vi motsätter oss en tidsfrist på 45 dagar för ett avgränsningsyttrande. Tiden bedöms bli för kort för prövningsmyndigheten att lämna yttrande över MKB:s omfattning och detaljeringsgrad. Vi anser att det finns ett behov av ett myndighetssamråd och ibland även med enskilda för att kunna beakta tidiga synpunkter innan prövningsmyndigheten lämnar ett avgränsningsyttrande.

Vi föreslår därför att utredningens tidsfrist för avgränsningsyttrande ersätts med följande två målsättningstider:

1. Prövningsmyndigheten ska, inom 45 dagar från det att sökandens begäran om avgränsningsyttrande inkom till myndigheten, kalla till ett samråd med sökanden och berörda myndigheter. Vid behov kan prövningsmyndigheten kräva att samråd ska hållas med de som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden. Under denna tid ska prövningsmyndigheten dels skicka ut underlaget på remiss till andra myndigheter (remisstid ca 30 dagar), dels granska om underlaget är tillräckligt för att bedöma de sakfrågor som kommer utgöra tyngdpunkten på samrådsmötet.
2. Prövningsmyndigheten ska, inom 30 dagar från att samrådsmöte hållits, skriftligen yttra sig om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla för att kunna ligga till grund för den fortsatta miljöbedömningen.

För ärenden som utgör betydande miljöpåverkan och hamnar i tillståndsspåret anser vi att en rimlig målsättningstid är 90 dagar från det att ansökan inkommer till prövningsmyndigheten till dess att ansökan bedöms vara komplett (inte bara fullständig).

Remisstiden av inkommen ansökan till kommuner och myndigheter behöver vara minst 30 dagar beroende på typ av ärende. Prövningsmyndigheten ska bedöma om eventuella kompletteringskrav är rimliga och därefter skriva ett eventuellt kompletteringsföreläggande för att få en komplett ansökan. Ansökningarna är ofta omfattande och det tar tid att gå igenom och bedöma och granska

underlagets kvalitet, vanligtvis ska personer med olika kompetenser involveras. Vissa utredningar som t. ex. artskyddsutredningar kan bara genomföras under en viss tid på året varför tidiga synpunkter på behov av kompletteringar minskar risken för fördröjning av processen. Det blir för sent att komplettera MKB:n först efter det offentliga samrådet.

14.7.5-14.7.8 Fördelning av verksamheter

Länsstyrelsen anser att det behövs en översyn av fördelningen av verksamheter och att utformningen av fördelningen behöver ses över.

Övergripande

Länsstyrelsen anser att en indelning i flera steg ger en bättre avvägning av provningsnivå, framför allt för verksamheter med mindre omfattning där det är lämpligt att pröva genom anmälan. Det är alltså i första hand rationellt att avgränsa de mindre verksamheterna, för att på så sätt förenkla provningen där det inte finns behov av utökad provning och granskning. Om man slår ihop för många verksamhetskoder kan det bli väldigt generella skrivningar som kan vara svårtolkade både för sökanden och för provningsmyndigheten.

Under rubriken Verksamheter som bör byta provningsspår nedan finns exempel på verksamheter som länsstyrelsen ser borde byta spår. Rent generellt behöver fördelningen ses över och gärna med deltagande från olika branscher och tillsynsmyndigheter så att de bästa förutsättningarna finns för en ändamålsenlig indelning. Länsstyrelsen har valt att utveckla yttrandet mot de verksamheter som vi har mest erfarenheter utifrån.

Verksamheter som bör byta provningsspår

Nedanstående redovisning hänvisar till bilaga 3 i utredningens förslag till förordning om ändring i miljöprovningsförordningen (2013:251).

Punkt 55 Solkraft

Det är lämpligt att det finns en övre gräns för solkraft där stora anläggningar bör vara tillståndspliktiga i stället för att gå in i granskningsspåret. Dessa anläggningar har ofta stor inverkan på naturmiljön och landskapsbilden och stora ytor tas i anspråk. Att lyfta in solcellsparkar som granskningspliktiga eller minst

anmälningspliktiga, skulle innebära en stor förbättring mot dagens hantering enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (s.k. 12:6-samråd).

Prövningen skulle med införande av minst anmälningsplikt för solcellsparker också kunna breddas och fånga upp de frågor som inte kan hanteras inom ramen för ett 12:6-samråd. Mindre solcellsparker för enskilt bruk inom naturmiljöer, skulle möjligtvis kunna fortsätta vara kvar inom 12:6-samråd. Dock med en tydlig gräns för vilka som omfattas av anmälningsplikt.

Punkt 56 Vindkraft

Det föreslås att granskningsplikt för vindkraftparker över en viss storlek ska gälla. Vindkraftverk bör generellt vara tillståndspliktigt men en uppdelning kan vara att parker med sju verk eller färre blir granskningspliktiga medan större parker automatiskt kräver tillstånd. Den föreslagna ändringen innebär även att uppförande av ett enda vindkraftverk, oavsett storlek, inte bedöms alls enligt miljöbalken. För dessa borde minimum vara anmälningsplikt. Viss storlek på vindkraftpark kan sannolikt antas medföra betydande miljöpåverkan. Lokaliseringen och omfattningen är avgörande för miljöpåverkan. Det är främst landskapsbild, natur, fåglar och övrigt artskydd som påverkas men även buller och skuggor från vindkraft kan påverka människors hälsa. Det är därför svårt att utan inventeringar av natur och kulturmiljö kunna bedöma miljöpåverkan.

Övriga miljöfarliga verksamheter

- Punkt 6. En mängdbegränsning som automatiskt blir betydande miljöpåverkan borde vara bättre att använda då det framför allt är mängden som styr påverkan i form av antal sprängningar, transporter osv. Alla matjordstäckter bör kunna ligga på anmälningsplikt. Länsstyrelsen förespråkar att allt uttag av berg bör prövas inom anmälnings-, gransknings- eller tillståndsplikt. Hanteringen idag genom 12:6-samråd där syftet inte är täktverksamhet leder till osund konkurrens gentemot tillståndspliktiga täkter.
- Punkt 48. De idag anmälningspliktiga verksamheterna med metallbearbetning bör vara kvar på anmälningsnivå eftersom det är små verksamheter med begränsade miljöeffekter
- Punkt 59. Länsstyrelsen anser att anmälningsplikt bör gälla för avloppsreningsverk mellan 200 - 1 000 personekvivalenter för att harmoniera med indelningen i

avloppsdirektivet. Granskningsplikt bör vara mellan 1 000 – 10 000 personekvivalenter.

- Punkt 62. Det föreslås att all deponering av icke-farliga muddermassor på land längs små sund, kanaler eller vattenvägar som massorna har muddrats från ska vara granskningspliktig. Länsstyrelsen anser att tröskelvärde på mer än 1 000 ton som nu finns i miljöprövningsförordningen är lämplig att ha kvar då deponering av muddermassor kan ge stora skador i strandzonen. Verksamheter med lägre omfattning bör förbli anmälningspliktiga.
- Punkt 65. Det föreslås att sluttäckning av deponi där sluttäckning redan godkänts ska vara granskningspliktig. Denna slags verksamhet inbegriper till största del övervakning och kontroll och bör förbli anmälningspliktig.
- Punkt 70. Det föreslås att mekanisk bearbetning av icke-farligt avfall ska vara granskningspliktigt utan någon övre gräns. Länsstyrelsens anser att det är lämpligt att behålla tröskelvärde på 10 000 ton för tillståndsspåret då denna slags verksamhet har stor miljöpåverkan främst genom buller och damning.
- Punkt 75. Det föreslås ett nytt tröskelvärde för lagring av icke-farligt avfall på 10 ton. Länsstyrelsen ser en risk i att förslaget kommer resultera i väldigt många granskningsärenden. Det nuvarande tröskelvärde på 10 000 ton för tillståndsplikt borde fortsatt vara lämpligt. Övriga verksamheter bör förbli anmälningspliktiga.

Vattenverksamhet

14.7.6 och 15.2.3 Granskningsplikt – övergångsbestämmelser

Det finns potentiellt ett mycket stort antal vattenverksamheter, varav vissa samhällsviktiga, som på kort tid (före 1 juli 2030) antingen behöver provas eller kommer att utföras olovligen.

Den föreslagna övergångsbestämmelsen innebär att alla verksamheter som påbörjats före ikraftträdandet och som inte har tillstånd enligt äldre bestämmelser ska lämna in en ansökan om miljötillstånd eller igångsättningsbesked senast den 1 juli 2030.

Förslagen i betänkandet innebär att i princip alla vattenverksamheter blir granskningspliktiga, om de inte omfattas av anmälningsplikten. Det finns många pågående vattenverksamheter som saknar tillstånd eller där tillståndsfrågan är oklar, till exempel gamla dammar och bortledande av yt- och grundvatten. Vissa av de vattenverksamheter som saknar tillstånd har tillämpat undantaget i 11 kap. 12 § miljöbalken. I och med förslaget att detta undantag fortsättningsvis bara ska gälla för anmälningspliktiga vattenverksamheter krävs tillstånd för alla andra vattenverksamheter.

Det finns med andra ord potentiellt ett mycket stort antal verksamheter, varav vissa samhällsviktiga, som på kort tid antingen behöver prövas eller kommer att utföras olovligen. Länsstyrelsen anser därför att det behöver ske en fördjupad analys av konsekvenserna av de föreslagna övergångsbestämmelserna för vattenverksamheter samt att vid behov föreslå särskilda övergångsbestämmelser.

14.7.7 och 14.18.3 Granskningsplikt - Vilka verksamheter ska omfattas av gransknings- respektive anmälningsplikt?

Det behövs en översyn av vilka vattenverksamheter som ska omfattas av granskningsplikt respektive anmälningsplikt, innan de nya bestämmelserna börjar gälla.

Eftersom förslaget är att undantaget i 11 kap. 12 § miljöbalken bara ska gälla anmälningspliktiga vattenverksamheter resulterar det i ett absolut krav på miljötillstånd för övriga vattenverksamheter. Även för vattenverksamheter med obetydlig påverkan på miljön och som inte kan anmälas. Som exempel kan nämnas att inga grundvattenbortledningar kan anmälas, vilket gör att alla kräver igångsättningsbesked. Det gäller oberoende av storleken på uttaget och om det är tillfälligt eller permanent.

14.9.24 och 14.12.2 NAP-anläggningar

Utredningen föreslår att de nya bestämmelserna i miljöbalken inte ska tillämpas vid prövning av s.k. NAP-anläggningar.

Utredningen föreslår att de särskilda bestämmelserna om moderna miljövillkor bör upphöra när en första prövning har genomförts. Efter det anser utredningen att de nya bestämmelserna om omprövningen enligt 24 kap 5 § MB är tillräckliga, vilket bland annat innebär att skyldigheten för verksamhetsutövaren att själv se till att verk-

samheten har moderna miljövillkor tas bort. Detta leder till att ansvaret i stället hamnar hos tillsynsmyndigheten.

Det krävs ett klargörande för att säkerställa att alla prövningar som omfattar NAP-anläggningar ingår i övergångsbestämmelsen. Det vill säga ansökan om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken och ansökan om ändring enligt 16 kap. 2 a § miljöbalken.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med miljöskyddshandläggare Mats Bergström som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Emma Spak, avdelningschef Annika Nilsson, enhetschef Marielle Nilsson och rättschef Ingela Alverfors medverkat.